

សន្លេរកចាំឆ្នូតកិច្ចប៊ីទិន្នន័យនៃយោបល់ជោយ

លោកអធិត្យលោកសមាជិកប្រចាំឆ្នូតខ្លួន JOSEPH A. MUSSOMELI

គ្មានសាធារណជននឹងការកិច្ចប៊ីទិន្នន័យ “ខែវាងនៅខោកំណត់ដើម្បីប្រកបដំឡើង”

ប្រាកាសថ្ងៃទី០២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦

សូមគោរព សម្រេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី សម្រេច ប្រជែង ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី
ក្រែរកិត្តិយសជាតិ និង អនុរាជាតិដែលមានវត្ថមាននៅទីនេះ ។

ខ្ញុំសូមស្រាមគមន៍ចំពោះឱកាសនេះ ដើម្បីធ្វើការសង្ខេបពិនិត្យស្រុក របស់អ្នកដ្ឋល់ជីវិ៍ទៅលើ
យុទ្ធសាស្ត្រដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រយុទ្ធប្រជាធិបតេយ្យ ដែលជាប្រធានបទមួយស្តីលម៉ោង
អភិបាលកិច្ចលូ កំដួងជាកិច្ចប្រជុំពិន្ទានេយាបល់ពេលនេះដ៏ខ្សោយ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងទទួលស្ថាប់ដោយតាមលក្ខាត់ អំពើពុករលួយបានដោយ
ផ្ទាល់ទៅលើអនាគតអភិវឌ្ឍនបស់ប្រទេសនេះ ។ ប្រទេសកម្ពុជាកំដួងប្រទេសដែលទ្រូវតែដែរ កំពុងធ្វើការពិពណ៌នា
កន្លែងមកចាត់អំពើពុករលួយ ជាដីជី រោគរាជក្រឹតា និង ជាមហាផី ។ ហើយវានេះជាការប្រជាមុនដែលបងបំផុត
ដែលគ្រប់រាជរដ្ឋាភិបាលបានដួបប្រទេស ។ ទូកដោយគ្នានាការត្រួតពិនិត្យ អំពើពុករលួយរាជការនិងយោគបរទេស
ធ្វើឱ្យចម្លាយមួលធម៌ និង សិលិមិ ធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលខាត់បងនូវប្រាកំចំណូលរាយការប្រជាមុន និងធ្វើ
ឱ្យមានការកើនឡើងជាដាមេរោងបុរាណ និងដោកលើសហគមន៍អ្នកដ្ឋល់ជីវិ៍ អនុរាជាតិ ។

បើទេទោះណាចាសេចក្តីថ្លែងការណ៍ប្រកបដោយវេហសាស្ត្រ អាចដួយឱ្យមានការយកចិត្តអ្នកជាតិទៅលើ
បញ្ហាមួយ វាតាសកម្មភាពជាកំស្នើសែនដែលទាំងកន្លែវការរាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង យុរអន្តែង ។

បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំពិន្ទានេយាបល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ភ្នាម សម្រេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហើន សែន បានចាត់
តាំងឱ្យក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយសភា-ព្រៃនសភា និង អធិការកិច្ច ហង្សិតនូវគណៈកម្មការព្រោះច្បាប់ថ្មីមួយ
ដើម្បីកំណត់អនុវត្តប្រជាមួយសភា-ព្រៃនសភា និង អធិការកិច្ច បានបង្កិតនូវគណៈកម្មការដែលរួមបញ្ចប់ទំនាក់ទំនង
ជាមួយសភា-ព្រៃនសភា និង អធិការកិច្ច បានបង្កិតនូវគណៈកម្មការដែលរួមបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងអ្នកជាតិ
ជាតិមកពីរាជរដ្ឋាភិបាល និង សង្គមសិរិល ។ នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០០៥ សិក្សាសាលាថ្មាក់ជាតិមួយបានផ្តល់
ឱ្យសង្គមសិរិល មន្ត្រីថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ខេត្ត និងអ្នកជាតិបច្ចេកទេសអនុរាជាតិ នូវឱកាសមួយដើម្បីធ្វើការ

ពិនិត្យឡើងវិញពេលវេលាប័ណ្ណនេះ ។ ដំបកនជារឿងមាន និង ប្រកបដោយដំលិតភាពនេះ ផ្តល់ឱ្យរដ្ឋាភិបាល នូវភាពជាមាស់នៃដំណឹករារវេលាប័ណ្ណនេះ ក្នុងខណៈពេលដើម្បីឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងពិតប្រាកដពី សំណាក់សង្គមសុវត្ថិភាព សមនិងទទួលនូវការគោរពសរើស ។

ព្រោះប័ណ្ណដែលកំស្បែរនេះ តម្លៃវិកាប័ណ្ណស្តិតនៅក្រុមប្រឹក្សាអង់គ្លេសបានចាប់ពីរាយការណាគ្នាំ២០០៣ ។ សំខាន់ដាន នេះទៅឡើង ដំណឹករារដែលបានធ្វើជាបន្ទូបន្ទាប់ ដែលធានាបាននូវការចូលរួមគឺតិត បច្ចេកទេសល្អូរពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាល សង្គមសុវត្ថិភាព និង សហគមន៍អនុវត្តិភាព ក្នុងការធ្វើយ៉ាងណាគដើម្បីប្រើប្រាស់ឡើងនូវព្រោះប័ណ្ណដោយ ដែកលើទស្សន៍មួយ ដើម្បីឱ្យព្រោះប័ណ្ណនេះស្របនិងការអនុវត្តន៍កំរុងអនុវត្តិភាព ដែលជាសុចនាការសំខាន់មួយ បានត្រមព្រំងក្នុងកិច្ចប្រជុំពីគ្រោះយោបល់កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

ទោះជាប័ណ្ណព្រោះប័ណ្ណ និង ដំណឹករារពិនិត្យព្រោះប័ណ្ណនេះជិតដល់ទីបញ្ហាប័ណ្ណដោយ នៅមានបញ្ហា សេសសល់សំខាន់ទៅនូវបុន្ណែមួយ ដែលជាប័ណ្ណពីរាយការណាគ្នាំ២០០៤ ។

- ចំនួចទីមួយ : ឯករាជ្យភាពប្រតិបត្តិការ និង ចិវកា សំរាប់ស្ថាប័នប្រកាសអំពីពុករល្អូយដែល នឹងត្រូវបង្កើត
- ចំនួចទីពីរ : ត្រួតពិនិត្យការប្រតិបត្តិការ ដោយអគ្គលេខាធិការទៅលើការអ្នកធ្វើបានអនុវត្តសំរាប់ស្ថាប័នប្រកាសអំពីពុករល្អូយ
- ចំនួចទី៣ : លទ្ធផាត់ពិនិត្យការប្រកាសព្រមទាំងការអនុវត្តន៍ពេលដោយអគ្គលេខាធិការ
- ចំនួចទី៤ : សុខដុមនិយកម្មនៃបទធ្វើសព្រប្បញ្ញតណ្ឌជាមួយអនុសញ្ញាអង់គ្លេសប្រជាជាតិប្រកាសអំពីពុករល្អូយ និង ព្រោះក្រុមព្រប្បញ្ញតណ្ឌ និង ក្រុមនិតិវិធីព្រប្បញ្ញតណ្ឌ

នៅត្រង់ចំនួចនេះ ព្រោះប័ណ្ណប័ណ្ណនេះតាំងនៅខេត្តបាត់ប្រជាធិបតេយ្យ នៅក្នុងខេត្តបាត់ប្រជាធិបតេយ្យ ដែលជាប័ណ្ណដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងព្រោះប័ណ្ណនេះ តុលាការនៃប័ណ្ណដែលបានអនុវត្តន៍កំរុងអនុវត្តិភាព ដែលបញ្ជាក់កាលពីកិច្ចប្រជុំពីគ្រោះយោបល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។ ប័ណ្ណប័ណ្ណនេះជាប្រកាសអំពីពុករល្អូយ និងជាកំណើនដំណឹករារ សំខាន់បំផុតមួយ ក្នុងចំណោមកំណើនដំណឹករារ ទៅនូវបានអនុវត្តន៍កំរុងអនុវត្តិភាពនេះ ។ នៅពេលណានិយាយដល់វិជានការប្រកាសអំពីពុករល្អូយ ទាំងរដ្ឋាភិបាល ទាំងប្រជាជនកម្ពុជាតាំងពីរដោយ "ជិតិសល្អូទិ៍" ឡើយ ។ ការពិនិត្យការប្រកាសនៃប្រកាសនៃប្រជុំពីរាយការណាគ្នាំ២០០៤ និងទទួលនូវប័ណ្ណប័ណ្ណនេះ ជាប័ណ្ណដែលបានអនុវត្តិភាព ដោយក្រុមហ៊ុនអនុវត្តិភាព ដែលប័ណ្ណប័ណ្ណនេះ ត្រូវជាការប្រព័ន្ធឌីជីថល និងប្រព័ន្ធឌីជីថល ។

អ្នកធ្វើលំដើមបញ្ជាក់ថា ការអនុម័តចង្វាប់ប្រសាំងអំពីពុករូយៗ ដែលណាយដល់បទជានគ្គ អនុរាជាតិជារៀនបន្ទាន់ បុំន្លែហើយបញ្ចាប់ប្រពេលអនុម័តចង្វាប់នេះ ដោយពុំបានធ្វើឱ្យស្របទារិនបទជានអនុវត្ត គ្គរោងជាតិទេនៅ៖ វានឹងភ្លាយទៅជាដែលឈើចែងយករាយមួយសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលនឹងធ្វើឱ្យរិចរាលដល់ ដែនីទុកចិត្តរបស់ប្រទេសផ្តល់ជីនយ និង វិនិយោគិន ។ វាតុប្រាន់តែជាពេលវេលាដែលត្រូវធ្វើចង្វាប់នេះ បុំន្លែវាគាត់ ពេលវេលាដែលត្រូវធ្វើចង្វាប់នេះឱ្យត្រូមត្រូវដែង ។

២០០៦គឺជាផ្លូវដំខាន់ទៅក្នុងការធ្វើសង្គមប្រសាំងអំពីពុករូយៗ ។ ឧណ៍: ពេលចង្វាប់នេះគ្មានវត្ថុ ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ឈាយដល់បទជានអនុរាជាតិកំពុងត្រូវបានធ្វើត្រួតពិនិត្យបញ្ចប់ មានជំហានជាក់ស្នើសុំ ពិតប្រាកដឯងទៀតត្រូវតែធ្វើ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដចង្វាប់នេះរាយកមកអនុវត្តបាន បន្ទាប់ពីចង្វាប់នេះត្រូវបានអនុម័តដោយសារជាតិ ។ ជំហានទាំងនេះរួមមានការបង្កើតដែនការអនុវត្តន៍កើតសំរាប់ស្ថាប័នប្រសាំងអំពីពុករូយៗ (ACB) ដោយស្ថិតិច្បាស់ទៅលើប្រព័ន្ធនូវបាល ហើយចំណាំ និង តម្លាកាត ព្រមទាំងធានាពិវិក និង បុគ្គលិក ត្រប់ត្រាន់ ។

ទេះបិជាស្ថាប័នធ្វើប្រសាំងអំពីពុករូយៗនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងចង្វាប់នេះ មានប្រព័ន្ធប្រើប្រាស់ដើម្បីជាក់ទណ្ឌកម្មលើករណីអំពីពុករូយៗ ។ ដូចបានស្ថិរកាលពិកធម្មប្រជុំពិត្រារោបល់លើកម្ពុជា សហគមនីអ្នកធ្វើលំដើមបញ្ជាក់ថាគាររាយការណ៍ជាសាធារណៈ ពីរដ្ឋាកិតាលចំពោះសំនុវិញពុករូយៗ ដែលបានជាក់ទៅតុលាការ កំដូចជាស្ថិតិស្ថិកការដ្ឋានទោស វិ ពិនិយរដ្ឋាភាសានានាំដែលបានធ្វើឡើង ដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ចាក់អំពីពុករូយៗ ។ ធ្វើបើមានក្នុងបាន និង ការបង្កើតក្នុងក្នុង តាមអ្នកដែលយើងបានដឹងរហូតមកណែល ពេលនេះ មានការដ្ឋានទោសតែបិករណីបុំណូនាំទៅការទិន្នន័យនិងអំពីពុករូយៗ នៅដែលដែលប្រទេសមួយនេះមាន អំពីពុករូយៗយ៉ាងប្រាលដោរ ។ យើងដើម្បីជាក់ចារដ្ឋាកិតាលមាននូវដើម្បីធ្វើការដ្ឋានសំបុរបញ្ញានេះ ហើយ យើងនឹងរងចាំ មិនបានបានជាក់ស្នើសុំ ។

មក្វីរដ្ឋាកិតាលតាំងពិនាយករដ្ឋមន្ត្រីដល់ក្រោមបានបញ្ជាក់ត្រូវឱ្យសរសើរ នូវរាជធំបានដែលការប្រសាំង អំពីពុករូយៗ ។ ធ្វើនេះសេចក្តីប្រកាសមួយរបស់សម្រួចនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានធ្វើក្នុងគោលបំណងលូបបំបាត់ទោស ព្រប្រឹតុនុបទបរិបាណក្នី ការនារដែលកំពុងធ្វើទំនើបកម្មចង្វាប់បាតុកម្មអបិន្ឝរ និង សុចនាករពិនិត្យរម្យម្នាំ នេះ កំបានទាមទារឱ្យមានការបង្កើតឡើងនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ចង្វាស់លាស់មួយស្តីអំពី "សិទ្ធិទូល ពិនិត្យ" ។ សេចក្តីប្រកាស និង ការបង្កើតគិតចិត្តទាំងនេះ ព្រមទាំងវិធានការណ៍ដោយឱ្យត្រូវបានសារៈសំខាន់ ហើយ

យើងទូនឹងរាយចំមិនការអនុវត្តន៍ទៅការដាក់សំបុរាណក្នុងស្ថាបនទាំងអស់ ដែលនឹងជាមុនក្រោមខេត្តភ្នំពេញបានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបន្ទាន់រកិច្ចប្រើប្រាស់ប្រជាធិបតេយ្យដែលប្រើបាយប្រសិទ្ធភាពប្រជាធិបតេយ្យនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

ការអនុម័តនឹងការអនុវត្តន៍ទៅថ្លាប់ប្រជាធិបតេយ្យអំពីពុករលួយចិត្តដែលប្រើបាយបន្ទាន់អនុរាជតិ គ្នាំតាមអាជីវការ ។ ថ្លាប់ចិត្តនេះរួមជាមួយស្ថាបនចិត្តទាំងឡាយ និងការអនុវត្តបកបង់ប្រជាធិបតេយ្យប្រសិទ្ធភាពនឹងជាតិនៃសំខាន់សំរាប់ប្រយុទ្ធប្រជាធិបតេយ្យ ។

តាមនាមឱ្យគ្រប់ដោយអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ខ្ញុំអេរាងពីការគាំទ្រដល់ការបន្ទាន់រកិច្ចខិតខំប្រើប្រាស់ប្រជាធិបតេយ្យក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

ស្វែងរក្សាទុលាទ !